

Savunmasız Toplulukların Güçlendirilmesi:

Arttırılmış Farkındalık ve Hukuki Yardıma Erişilebilirlik Yoluyla Çocuk Ticaretiyle Mücadele Projesi

Bilgi notu

Bu yayın, Avrupa Birliđi ve Avrupa Konseyinin mali desteğiyle hazırlanmıştır. Bu içeriğin sorumluluğu yazar(lar)a aittir. Burada ifade edilen görüşler, hiçbir şekilde, Avrupa Birliđi ve Avrupa Konseyinin resmi görüşünü yansıtılmamaktadır.

Bu yayın, Avrupa Birliđi ve Avrupa Konseyinin Yatay Destek Ortak Programı çerçevesinde yürütülen "Türkiye'de G Bağlamında İnsan Haklarının Korunmasının Güçlendirilmesi" projesi tarafından sağlanan hibe kapsamında yalnızca Uluslararası ocuk Merkezi tarafından hazırlanmıştır.

Projenin Amacı Nedir?

Bu projenin amacı, cinsel amaçlarla çocuk ticareti (CAÇT) ve insan ticareti ile mücadelede, özellikle kadınlar ve kız çocuklarının korunmasına yönelik farkındalık yaratmak, bu suçlarla etkin bir şekilde mücadele edebilmek için gerekli hukuki mekanizmaların güçlendirilmesine katkı sağlamak ve mağdurların hukuki mekanizmalara erişimini artırmaktır. Proje, katılımcılara ulusal ve uluslararası hukuki düzenlemeleri tanıtmayı, bu mekanizmalara başvuruda karşılaşılan engelleri ve bu engellerin aşılması için alınması gereken önlemleri öğretmeyi hedeflemektedir. Ayrıca, kadınlar ve kız çocuklarına yönelik cinsel sömürü, zorla evlendirme ve diğer insan ticareti biçimlerine karşı koruma sağlayacak hukuki, psikolojik ve sosyal destek süreçlerinin güçlendirilmesine yönelik çözümler sunmayı amaçlamaktadır. Proje, kadınların ve kız çocuklarının haklarının korunmasına dair toplumsal farkındalık oluşturarak, etkili müdahale stratejilerinin geliştirilmesine katkı sağlamayı hedeflemektedir.

İnsan Ticareti ve Çocuk Ticareti

İnsan ticareti, bireylerin, genellikle zorla, aldatma, tehditle veya istismar yoluyla, başka bir kişiye satılması ya da sömürülmesi işlemidir. İnsan ticareti, cinsel sömürü, zorla çalıştırma, organ kaçakçılığı, dilencilik, zorla evlendirme ve benzeri farklı şekillerde gerçekleşebilir. İnsan ticaretinin temel amacı, mağdurların emeğini, bedenini veya organlarını sömürmek ve onlardan maddi kazanç sağlamaktır. Uluslararası hukukta, insan ticareti genellikle, zorla çalıştırma ve cinsel sömürü ile ilişkilendirilen, ciddi bir insan hakları ihlali olarak tanımlanır.

Çocuk ticareti, çocukların, herhangi bir amacı gerçekleştirmek için (özellikle cinsel sömürü, zorla çalıştırma, evlatlık verme veya organ kaçakçılığı) aldatma, zorla veya istismar yoluyla alınıp satılmasıdır. Çocuk ticareti, insan ticaretinin bir alt türüdür, ancak çocukların yaşlarına bağlı olarak onlara yönelik istismar ve sömürü, özellikle daha ağır ve savunmasızdır. Çocuklar, çalışma koşulları, evlilik, cinsel sömürü ve askeri çatışmalar gibi çeşitli alanlarda hedef alınabilirler. Çocuk ticareti, özellikle gelişmekte olan ülkelerde ve çatışma bölgelerinde daha yaygındır.

Her iki kavram da, dünya çapında ciddi insan hakları ihlalleri oluşturmakta olup, uluslararası topluluk tarafından önlenmesi gereken büyük bir suçtur.

Cinsel amaçlarla çocuk ticareti (CAÇT) ve insan ticareti, özellikle kadınlar ve kız çocukları için ciddi bir tehdit oluşturmaktadır.

• **İnsan Ticareti Mağdurlarının Artışı: Avrupa Konseyi'nin GRETA raporuna göre, 2019-2023 yılları arasında Türkiye'de tespit edilen insan ticareti mağdurlarının %82'sini kadınlar, %29'unu ise çocuklar oluşturmaktadır.**

• **Kadın ve Kız Çocuklarının Oranı: Türkiye'de 2020-2023 yılları arasında tespit edilen toplam 1.250 insan ticareti mağdurunun %80'ini kadınlar ve kız çocukları oluşturmuştur.**

• **Çocukların Cinsel Sömürüsü: ECPAT'ın 2020 tarihli raporuna göre, dünya genelinde çocukların cinsel sömürüsü, özellikle gelişmekte olan ülkelerde yaygın bir sorun olup, Türkiye de bu ülkeler arasında yer almaktadır.**

Bu veriler, cinsel amaçlarla çocuk ticareti ve insan ticareti ile mücadelede, özellikle kadınlar ve kız çocuklarının korunmasına yönelik stratejilerin güçlendirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Toplumsal Cinsiyet ve İnsan Ticareti / Çocuk Ticareti

Toplumsal cinsiyet eşitsizliği, insan ticareti ve çocuk ticaretinin başlıca nedenlerinden biridir. Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi'nin (UNODC) 2020 Küresel İnsan Ticareti Raporu'na göre, dünya genelinde tespit edilen her 10 kurbandan yaklaşık 5'ini kadınlar (%46) ve 2'sini kız çocukları (%19) oluşturmaktadır. Kadınlar ve kız çocukları, toplumsal cinsiyet temelli ayrımcılık, ekonomik bağımsızlık eksiklikleri ve şiddet nedeniyle insan ticaretinin hedefi olmaktadır. Özellikle cinsel sömürü, zorla çalıştırma ve zorla evlendirme gibi insan ticaretinin en savunmasız gruplarını oluştururlar.

Çocuk ticaretinde ise, toplumsal cinsiyet eşitsizliği daha da belirgindir. UNICEF'in 2022 raporuna göre, dünya genelinde çocukların %28'i cinsel sömürü ve zorla çalıştırma gibi insan ticareti biçimlerine maruz bırakılmaktadır. Özellikle kız çocukları, cinsel istismar ve zorla evlendirilme gibi suçlara daha sık maruz bırakılmaktadır. Türkiye'de de, 2019 yılında tespit edilen insan ticareti mağdurlarının %82'si kadınlar ve çocuklardır. Bu veriler, toplumsal cinsiyet eşitliğine dayalı çözüm ve farkındalık artırıcı yaklaşımların, bu suçlarla mücadelede etkili olacağını ortaya koymaktadır.

Mağdurların Başvurabileceği Kurumlar ve Hakları

Eğer siz veya tanıdığınız biri insan ticareti mağduruysa, aşağıdaki adımları izleyerek destek alabilirsiniz:

1. Yasal Haklarınız: İnsan ticareti mağduru olarak, özgürlük ve güvenliğinizin korunması en temel hakkınızdır. Size yönelik her türlü kötü muameleye karşı korunma hakkınız bulunmaktadır. Ayrıca, mağdur statüsü tanındığında, hukuki yardım, psikolojik destek ve barınma gibi hizmetlerden ücretsiz faydalanma hakkınız vardır.

2. Başvurulabilecek Kurumlar:

- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı: Mağdurlara yönelik destek hizmetlerine ulaşabileceğiniz devlet kurumu. Bakanlık, mağdurlara yönelik barınma, psikolojik destek ve hukuki hizmet sağlar.
- İçişleri Bakanlığı - Göç İdaresi: İnsan ticareti mağdurları için yurtiçindeki yer değiştirmelerde yardımcı olur ve göçmen mağdurlara hizmet verir.
- Polis ve Jandarma: İnsan ticaretiyle mücadele eden özel birimler bulunmakta ve polis, mağdurun güvenliğini sağlayacak adımları atmaktadır.
- Sivil Toplum Kuruluşları (STK'lar): Türkiye'de insan ticareti mağdurlarına hizmet veren çok sayıda sivil toplum kuruluşu bulunmaktadır. Bu kuruluşlar, mağdurlara ücretsiz hukuki danışmanlık, barınma ve rehabilitasyon hizmetleri sunmaktadır.

3. Psikolojik Destek ve Rehabilitasyon: Mağdurların fiziksel ve psikolojik iyileşmesi için çeşitli rehabilitasyon merkezlerinden ve danışmanlık hizmetlerinden yararlanabilirsiniz. Mağdurlara yönelik özel psikolojik destek programları, travma sonrası iyileşme sürecine yardımcı olacaktır.

4. Şikayet ve Dava Açma: Mağdur olarak, insan ticareti suçu ile ilgili şikayette bulunabilir ve adalet arayışınızı başlatabilirsiniz. Türkiye'de ve dünyada insan ticaretine karşı yürütülen yasal süreçlere başvurabilirsiniz. Kişisel güvenliğinizin sağlanması için gizli tanık olarak ifade verme hakkınız bulunmaktadır.

5. Acil Durumlarda Yardım Hattı: Türkiye'de, mağdurların gizli şekilde yardım alabilmesi için oluşturulmuş 183 Sosyal Destek Hattı, acil durumlarda arayabileceğiniz bir hattır. Aynı zamanda, 112 Acil Yardım hattı da bir kriz anında yardım alabileceğiniz bir numaradır.

Unutmayın, siz suçlu değilsiniz ve adalete erişmek hakkınız. Size yardımcı olabilecek kurumlar ve sivil toplum kuruluşları ile iletişime geçmek, haklarınızı savunmak için atılacak ilk adımdır.

Avrupa Birliđi ile birlikte ortak
finanse edilmektedir

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte
ortak finanse edilmekte ve
uygulanmaktadır

